

ROJANKINARI SANTIAHO

Wethataantsi

1 ¹Naaka Santiago jankinatzirori iroka, romperatani naaka Tajorentsi eejatzi Awinkatharite Jesús Jeepatzii-totaa-rewo. Nowethatari ikaatzi rashiyitaari Tajorentsi jatayiteentsiri otsipaki nampitsi.^a

Tajorentsiki opoñaawo yotanitaantsi

²Noyemijantzín-karite-paeni, pikimoshireyite aririka piñaayitero awijimo-yitemini. ³Otzimatyee piyoyite iñaantee-tatziimi kyaaryoo-rika pikemijantzi. Rootakira piñaantyaawori pamaweyiteero. ⁴Piyaata-kaero pamawetashityaawo oeyita-rika, aritaki piñaayitakiro pantaki-shireyite roojatzi pithotyaa-takyaawori, tekatsi kowityee-motemini.

⁵Tekatsi-rika piyotani pamawewaetan-tyaari, pikowa-koteri Tajorentsi, riitaki yotakae-mironi jempe pikantyya. Tema tee ikijatha-nitziri ikaatzi kowakoyitziriri. Tema ari riyotakaa-pero-yitakiri, tee riyotzi rirori ithañaa-waeniyaa. ⁶Aririka pikowa-koteri Tajorentsi, eero pikanta-shireta-waeta-shita: “¿Ari ikemaa-kina Tajorentsi okaatzi nokowa-kotziriri?” Tema ikaatzi kijoshireta-waeta-tsiri ikimitawo okantahanki inkaari kaari maeryaata-tsini aririka otajonkaatero tampyya. ⁷Paamakowentyaa pikimita-kotari-kari kijoshireri, tema tee iñaayitziro rirori ikowako-witariri Awinkatharite. ⁸Tema eenitatsi ikenkithashiryaa-witari ranterimi, opoñaashityaa okitejeta-manee eenitatsi itsipa ikoyiri ranteri, tee apaani okantyya ikenkithashiryaa.

⁹Otzimatyee ikimo-shire-yitee ashironkaenkari-paeni kemijanta-naatsiri, ajahaawenteteeyaari Tajorentsi riiperota-kaeri. ¹⁰Ari ikimityaari eejatzi ashaahantzinkari-paeni, otzimatyee ikimo-shireyite othonkaeyaa okaatzi tzimimo-witariri. Tema ikimita-kotee-yaawo incha-teyaki opari-teyatzi. ¹¹Aririka ishintsite rooryee ooryaa okama-teyakitzi incha-teyaki, eero iñeeteero owaneenka-teyakityaa. Ari ikimitee-yaari eejatzi ashaahantzinkari-paeni, eero iñaakoe-teeri rowaneenkatan-teeyaawo oshekitakira rantawaeri-paeni.

---

^a 1.1 rashiyitaari Tajorentsi = kimiyitariri 12 otsipayita-chari icharini-paeni Israel.

Athaamenta-shiretyaa iñaanta-shiretee-rika

¹² Aririka añaawityaawo okaate awijimo-yiteeniri, eekiro-rika aatakaa-nakityeero akyaaryoo-shiretanaki, akimo-shirete, tema eenitatsi rantzi-moteeri Tajorensi amaweta-kirowa, ikantaki-ranki: “Maawoeni etakotaanari naaka, ashi rowaero nañaakaa-yiteeri paata, ikimita-kaanteero namantheetaa-tyeerimi.”^b ¹³ Aririka opoki-motee akowa-shiretero kaari-perori, kaarira Tajorensi kantakae-yaawoni. Tema Tajorensi, tee ikoyiro rirori. ¿Kantachama ranta-kahaero aaka? Tema eero. ¹⁴ Tema aakataki ñaamata-piintawori kaari-perori, rootaki akenkithashiryaa-kotanta-piintawori. ¹⁵ Tema opoki-moteera akowa-shiretziro antero, oetziñaarikota-nakawo akenkithashiryaa-kotero, roojatzi añaanta-kyaawori amatero kaari-perori. Rootakira akemaatsitan-teeyaari paata akamaerika.

¹⁶ Noyemijantzin-karite-paeni netakotani, paamawentyaa otzimi-kari pantani. ¹⁷ Tema okaatzi rantzimo-yiteeri Tajorensi kameetha okanta, rootaki ranta-piinta-tyeeri. Tema tee ipaashini-tanitzi rirori, tee ikimitiyaari rowetsikani shipakiryaa-yitatsiri, añiiri ishitowa-manee opoñaashitya añeeri ikyaanee tsirenii-teeni. ¹⁸ Tema ikowaki rirori riyotakaa-yiteero kyaari-perota-tsiri iñaani, rootaki etantyaawori aaka akemijanteri, ari roshiya-neeayari otsipa ikaate kemijanteerini paata.

Jempe ikantaneeyaa kemijanta-neerini Tajorensi

¹⁹ Rootaki nokantantari noyemijantzin-karite-paeni: Powa-yempita-yityaa, pamina-pero-waantetyaa, eero ayimawaeta-shitzimi pimashirenka. ²⁰ Aririka ayimawaetee amashirenka, eero amatziniri ikowakaa-yiteeri Tajorensi. ²¹ Okowa-perotatyaa ookayiteero okaatzi owaaripero-shireta-kaeri, otzimatyee atsinampa-shirete akemijanta-neero iñaani Tajorensi, rootaki mateeroni owawijaako-shire-yitee.

²² Roo kanteencha otzimatyee amonkaa-yiteero iñaani Tajorensi, eerorika amonkaatziro akemijantero, apaniroeni amatawi-waetaka. ²³ Itzimi-rika kemawitawori roo kanteencha tee imawotzi ikemijantero okaatzi ikemawitakari, ikimitakari aminawoota-chari ñaarontsiki. ²⁴ Apatziro iñaawoota-paenta, roo ojamaniineetaki ipeya-kota-neero jempe ikanta iñaawitaka ipitsitaki ipooki. ²⁵ Eenitatsi itsipa aminawoota-chari, kaari peyakoteroni ipoo jempe okanta iñaakiro. Ari akimitanee-yaari aaka, akenkishiryakoteero iñaani Tajorensi, eero apeya-kotziro. Tema rootaki ookakaa-wenteeni. Akimoshirewentee-ro okaate antayiteeri.

²⁶ Eenitatsi ñaawitawori imatakiro ikemijantane. Roo kanteencha tee ramina-pero-paantetyaa, raminaa-shiwaetakaha ikemijantzi, apaniroeni

^b 1.12 amanthee-rentsi

ramatawi-waeta. ²⁷Iroka kyaari-perori kameethatzi-motziriri Ashiteeri Tajorentsi aririka akemijantanee: Etakoyiteeyaari miritzi-paeni, ari akimitaneerori kinankawo-paeni. Otzimatyee akite-shire-yitee, eero akimita-kotari ikantayitaha jeekashiwaetachani jaka jaawiki.

Ikenkithata-kotee-tziro manintaantsi

2 ¹Noyemijantzin-karite-paeni, tema pikemijanteeri Awinkatharite Jesús Jeepatzii-totaa-rewo ipinkatha-peroe-tziri, eero pimaninta-shireta-wakaa-waeta. ²Jame oshiyakaawen-tawakiro: Aririka piñeeri pipiyota-piintaha owaneenkata-chari ikithaata, iporeryaatzi rowayitziri rakoki, opoñaashityaa piñeeri ikyaapaaki itsipa owama-ta-pookitaka. ³Riitaki paakameethataki owaneenkateen-chari pojatekakiri niyanki pipiyoteeyanira, riima owama-ta-pookita-chari, pikantakiri: “Ari pikatziyawaki eeroka, tekatsi pijeeki, pikoyi-rika pijeeki jaawiki.” ⁴Tema apaani paakameethataki, pimanintakiri itsipa. Pikimita-kotakari ranta-piintziri piwinkatharite kaari tampatzika-shireri ramina-kotero oetarika ranteetziri. ⁵Pikemi nokante noyemijantzin-karite-paeni. Riyoshii-yiteerira Tajorentsi ashironkaenkari-paeni, ikemijantakaa-pero-yiteeri. Tema irika etakota-kariri, riitaki kashiya-kaakiriri itsipatee-yaari jempe ipinkatharite rirori. ⁶Roo kanteencha eeroka-paeni, pimaninta-shire-waetakiri ashironkaenkari. Pipeyakotakiri kijaneenta-piintzimiri ashaahanta-yitachari ikoyi rowajankitaa-kaanta-waetemi. ⁷Riitaki kyaaryoota-piintatsi itheenka-shiretziri Awinkatharite, ipaeryaa-shiwaetari.

⁸Omaperota-tyaarika pikemijanta-neero Otzinkami Inintakaan-teetani, pantakiro kameethari. Iroka ikantee-tziri otzinkami:

Petakoteeyaari pisheninka pikimita-kanteri petakota eeroka.

⁹Rooma, eeniro-rika pimaninta-shiretawaka, tzimakira pantani, ari rowajankitaa-wentee-takimiro Ikantakaan-teetani. ¹⁰Itzime-rika kantatsini: “Nokemijantziro naaka maawoeni ikantakaan-teetziri.” Roo kanteencha eenitatsi-rika kowityaa-paenchani apaani kaari ikemijantzi, tzimakira rantani. ¹¹Tema ikanteetzi paerani:

Eero pimayempitzi.

Eero powamaantzi.

Teerika imayempi-witeeta, roo kanteencha eenitatsi-rika rowamaan-teetzi, eenitatsira rantayiteetziro kaari kameethatatsiri. ¹²Tema roo kameethatatsi antayiteero Otzinkami Inintakaan-teetani, antayiteero añaaawae-yitziri eejatzi okaatzi antayitziri. Ari okantyya eero rowajankitee-tante paata, tema iroka Otzinkami Inintakaan-teetani, rootaki jeekakaa-shiwaeteeni. ¹³Tema eerorika etakoyitanta, aritaki rowajankitaa-peroetee. Rootaki kowaperotacha etakoyitanyaa eero rowajankitee-tantee.

Eerorika antziro kameetha-yitatsiri, aminaashi-waeta awentaa-witanaari Tajorentsi

¹⁴Noyemijantzin-karite-paeni, eerorika amataneero kameetha-yitatsiri, aminaashi-waeta akantzi: “Nawentaari Tajorentsi.” Iroka awentaa-shiwaetaantsi, tee owawijaako-shiretantzi. ¹⁵Jame oshiyakaa-wenta-wakiro: Eenitatsi noyemijantzin-karite okowityee-motari iithaari, itasheyaawaetzi eejatzi, ¹⁶opoñaashityaa pikanteri: “Pawijanaki janta noyemijantzin-karite, aamaa ari ipaetakimi pikithaatyaa, ari powapaakyaa kameetha.” Tema tee pipawakiri kowityee-motariri, ¿Petakota-karima? Teera petakotari. ¹⁷Ari okimitari eejatzi awentaa-witaari Tajorentsi. Terika antayirotsi kameethari, aminaashi-waetaka.

¹⁸Arira okimita itzimi-rika kantatsini: “Nawentaari Tajorentsi.” Itsipa, ikantzi: “Nantziro kameetha-yitatsiri.” Eerorika pantaneero eeroka kameethari, ¿kantachama poñaahantero pawentaa-naari? Naaka-rika, ari noñaahakimiro nawentaa-naari, nantaneero kameetha-yitatsiri. ¹⁹Pikanta-piintawita eeroka: “Niyotziri naaka Tajorentsi apani ikanta.” Omapero-witatyaa. Roo kanteencha imatzitayitakawo peyari-paeni riyotziro iroka, ithaawantari Tajorentsi, rompetawaeta. ²⁰Kaari imajontziteetzi, otzimatyee ayoyitee aaka: terika antayiteero kameetha-yitatsiri, aminaashi-waeta awentaa-witaari Tajorentsi. ²¹Akenkishiryaa-koteri paerani Abraham. Ishinetakiri itomi Isaac rashita-kaeyaari Tajorentsi itaapooki-mentoki. Rootaki rantakiri Abraham ikimita-kaantee-tanta-kariri tampatzika-shireri. ²²Ari añiirori, teera apaani ikantaki: “Nawentaari Tajorentsi.” Tema rantakiniri okaatzi ikantziriri. Ari okanta rooñaawontan-takawori omaperotatyaa rawentaa-perotakari Tajorentsi. ²³Ari omonkaataka rojankinee-takiri paerani, okantzi:

Rawentaa-nakari Tajorentsi irika Abraham, rootaki ikimita-kaantaariri itampatzika-shiretani.

Rootaki ikantan-teeta-kariri eejatzi paerani Abraham:

Raapatziyani Tajorentsi irika.

²⁴Ñakiro. Teera apatziro otampatzika-shireta-kaantzi akantzi: “Nawentaa-naari Tajorentsi.” Otzimatyee anteniri ikanteeri eejatzi. ²⁵Ari okimitakiri eejatzi paerani Rahab, mayempi-witachari. Ikimita-kaantawo Tajorentsi tampatzika-shireri, omanakiri opankoki owayiri, opoñaashita otyaanteeri ikinanta-neeayawo otsipa awotsi eero rowamaan-teeta-wakari. Tema rootaki ikimita-kaantaawori Tajorentsi tampatzika-shireri roori, tema eenitatsi antakiri. ²⁶Eerorika otzimanee ashire, peyakota-nakae. Ari okimitzitari eejatzi, eerorika antayitziro kameetha-yitatsiri, aminaashi-waeta awentaa-witanaari Tajorentsi.

Amina-waantetaantsi

3 ¹Noyemijantzin-karite-paeni, eero akowashi-waeta ayotaan-tayite. Tema paata aritaki raminakoe-teeri rantayitee-takiri, riiytiki

yotaantaniri imaperoteete rowajankitahaeteri eerorika imonkaatanta. ²Otzimi-motee maawoeni akinakaa-shiyitari. Rooma eenitatsi-rika amina-pero-waantetaniri kaari kantzimo-neenta-kaeyarini isheninka, riitaki kameetha-shireteen-tsiri, ari okantaki raminako-wenta-neeyaa eero rantanta-naawo kaari-perori. ³Roojo-ponthotee-tziri ikyaakoetani, ari itzimpata-koetziriri, rootaki ikinanta-yityaari jempe inintakae-tziri. Oryaani naawita itzimpata-koetan-tariri, roo kanteencha omatziri okemakaeri, okantawitaka antaritaki ikyaakoetari. ^c ⁴Pikenkishiryaa-kotero antawo pitotsi. Aririka otampyaata-kote niyankyaani inkaari, ayiro tampyaa jempe-rika onintakaawo. Eenitzimaetacha oomaro otsinampaerori okinakaero jempe-rika inintziro komatzirori, okantawitaka tee antawotzi komarontsi. ⁵Ari okimitakari eejatzi paantentsi, tee antawowita, rootaki añawaetan-tapiintayitari. okimitakari paamari, oryaani naawita owakira omorekanaki, roo kanteencha aritaki opaamata-kaakiro antawo antami. ^{3.5-10}

⁶Ari okantari eejatzi paantentsi okimita-kotawo paamari. Aririka añawaetaki eepichokiini, antawo owaaripero-shireta-waetaka, kantacha eejatzi añeero ashi oyiro owaaripero-shiretante. Tema sharinkaweniri yoteerori añawa-e-yitan-tyaawori owaaripero-shiretan-tatsiri. ⁷Pikemi noshiya-kaawentero. Kameethatatsi ipireetyaari antami-weri-yitatsiri, tsimeri-yitatsiri, maanki-paeni, eejatzi ikaatzi jeekayitatsiri nijaaki, maawoeni. Ari rameyitakyaa irika-paeni ipireeta-kyaari-rika. ⁸Roo kanteencha tekatsi atziri manteroni ramina-pero-waantetyaa, ikimita-kaantero ipireetari. Okimitawo ipaante opiyanta-tyeemi, owamaantaniro iroka. ⁹Rootaki apaante akantanta-piintariri Tajorentsi: “Ashitanari, kameethari eeroka.” Roojatzi apaante ayakatantari asheninka, ikaatzi kemashire-yiteeriri Tajorentsi. ¹⁰Apaani naawita apaante, roo kanteencha ari añawaetantawo kameethari eejatzi kaari-perori. Noyemijantzin-karite-paeni tee okameethatzi atsipatayitero añaaniiyitari. ¹¹Pikemi noshiya-kaawentemiro. Jempe-rika oshitowaatzi nijaa, kiteshaari okanta, eero añiuro okipachaate. ¹²Noyemijantzin-karite-paeni, ¿Kantachama pankirentsi pochata-tsiri okithokitzi añeero okithokitero kepishita-tsiri? ¿Kantachama añapiintziri pankirentsi okithokitan-tyaawo shiwitha-maeshi? Ari okantzitari nijaa aririka okipachaate, eero añiuro okiteshaate. ^d

Inkiteki opoñaawo yotanitaantsi

¹³Ayota-nita-naarika, akenkishiryaa-naarika, etakotantyyaa, atsinampa-shirete okantakaakae ayota-nita-naari. ¹⁴Rooma añeero-rika akija-neenta-shireta-

^c 3.3 ikyaakoetani = caballo ^{3.5-10} paantentsi = nenetsi ^d 3.12 pochata-tsiri = higo; kepishita-tsiri = aceituna; pankirentsi = higo; shiwitha-maeshi = uva

waetante, onawakaa-waetyaa, tee okameethatzi akantakaapero-waetyaa. Atheeya akante: “Naaka yotaniri.” ¹⁵ Aririka amayitakiro iroka, kaarira Tajorensi yotakaeroni. Rootaki ikenkishiryaa-piintziri jaawiki-jatzi, ikenkishiryaa-kaantziri Kamaari. ¹⁶ Ari okanta aririka akija-neenta-shireta-waetante, onawakaa-waetyaa-rika, añiuro eejatzi apomeentsita-wakaeyaa, rootaki akaari-pero-shire-piintan-tyaari. ¹⁷ Roo kanteencha riitakirika Tajorensi kowakaeroni ayota-niteeyaa, aritaki añeero akite-shiretanee, amina-minatero ajeekan-tyaari kameetha, etakotan-tayityaa, eero akija-shireta-waetanaa, aneshironkatantayitee, owameethatero antawae-yiteri, kyaaryoo akantawentantaneeyaa, eero owapeyi-motan-tanaa eejatzi. ¹⁸ Aririka akanta-piinta-nakyyaa aapatziya-wakaa-neyyaa, aritaki añaaakiro paata rowameetha-shire-peroetee. Okimityaawo ipankiwaeteetzi, ari añeero paata owiikiyiteero okithoki.

Aapatziyawori jaawiki-jato

4 ¹ ¿Litaka opoñantari pikosheka-wakaantari eeroka-paeni? ¿Litaka pikijaneenta-wakaantari? ¿Kaarima kantakaan-tzirori iñaama-shireteetawo ikowityaa-waetee-tziri? ² Piñaama-perotakawo oetarikapaeni, teemaeta otzimimo-tzimi. Poonako-neentakari rashitari itsipa, tema te otzimimo-tzimi eeroka. Pikoshekanta, powanta-yiwitaka. Tee piñiimaetawo otzimi-motemi pikowayi-witari, teera pikowa-kota-tziri Tajorensi. ³ Rootakirika pikowa-kotziriri Tajorensi pikowayitziri, tee ipimaetzimi. Pikowa-kota-nta-shita pantayitan-tyaawori kameethatzi-moyitzimiri eeroka. ⁴ Pikimita-shitakawo kaari kinatari oemi, oñaaki itsipa, rootaki okijaneenan-tanakariri oemi. Ari ikimitakari maawoeni kowayitzirori raapatziyaawo jaawiki-jato, ikijaneenta-natziirira Tajorensi. ⁵ ¿Aminaa-shitama rojankinee-takiri paerani, kantatsiri: “Rotyaan-takiro Tajorensi Ishire neshironka-yiteeni, riitaki aminakowenteeni eero antanta-yitawo kaari-perori?” ⁶ Ineshironkatee Tajorensi, rootaki ikantan-teetari jankina-rentsiki:

Tee rariperotziri Tajorensi kantakaaperowaetachari,
Riima tsinampa-shireri osheki ineshironkateeri rirori.

⁷ Rootaki nokantantari naaka: Patsipewentee-yaawo ikowakaemiri Tajorensi. Pamaweteri Kamaari, aritaki piñaakiro ipakahaemi. ⁸ Pikenkishiryaneeri eeroka Tajorensi, tema kijokiro rowanakimi Rirori. Pikaari-pero-shirewitaka, pooka-yiteero. Terika pikyaaryoo-wenteeri, pikite-shire-wenteeri. ⁹ Pikenkishiryaa-koteero pantayi-witakari, pikimo-shire-wenta-shitakawo kaari-perori. Oztimatyee powashireta-kotee-yaawo okaatzi pikimo-shire-wenta-shitakari paerani. ¹⁰ Pitsinampa-shire-wenteeri Awinkatharite, tema riitaki pinkatharita-kahaemini paata.

Kanta-kota-wakahaantsi

¹¹ Noyemijantzín-karite-paeni, tee okameethatzi akanta-kota-wakaa-waetyaa. Aririka pikanta-koteri itsipa, pitheenka-tziirowa

Ikantakaan-teetani. Tema iroka panteeri, otzimatyee pikemijanteero Ikantakaan-teetani, eero pikenkithata-kowaeteero. ¹² Apani ikanta jankinata-kaanta-kirori paerani Ikantakaan-tani, apani ikanta eejatzi riitaki matzirori ramina-koteri ranteetziri paata. Riitaki matzirori rowawijaako-shiretantzi, riitaki matzirori eejatzi rowajankitaantzi. Tekatsi aetyaa aaka amatantyaari akantako-yiteri itsipa.

Tee ikantakaa-pero-wenteetawo anteerira paata

¹³ Eeniyitatsi kantashi-waeta-chari: “Aritaki niyaataki okitejeta-manee nampitsiki, apaani ojarentsi nojeeka-waete janta, niyomparityaa, naya osheki koriki.” ¹⁴ Roo kanteencha tee piyotzimaetyaa oeta awiji-motemini inkaamani. Okimitawo añantari menkoryeenka. Tee oshenkaa-nitzi, eepichoki okanta-paentyaa, opoñaashityaa opeyaneyaa, eero añaa-waero. ¹⁵ Iroka pikanta-yitemi: “Riitakirika Tajorentsi pinawoni nañantari, ari nantakiro ikowakaanari rirori.” ¹⁶ Roo kanteencha pawentaa-shiwaetakawo pikantakaa-pero-waetaka apaniroeni. Aminahantsi iroka, tee okameethatzi. ¹⁷ Aririka ayowityaawo owameetha-shiretan-tatsiri, roo kanteencha tee amatziro, eenitatsira antani, kaaripero-shiretakae.

Ikenkithata-koetziri ashaahantachari owashironkaan-tatsiri

5 ¹ Pikemi ashaahantziniri-paeni. Piraako-neenteeyaa eeroka-paeni, tema rootaentsi piñero pashironkaa-waeteeyaa. ² Ari opathaa-yitee maawoeni powaahawo. Opereki-mawo-yitee pithaari-paeni. ³ Ithonkyaa ipowayitee piyorikite, poreryaa-yita-tsiri, maawoeni. Ari riyotee-temiri pipiyota-shitakari, riitaki taakahae-mini paata. ¿Rootakima pipiyotan-takariri? ⁴ Tee pipinayi-tziri patzirite, pipiyota-shitakawo powaahawo. Ikiji-mata-kimira pipanki-waeta-kaani-paeni eejatzi powiikita-kaani-paeni, tema ikemakiri Tajorentsi Shintsi-perori. ⁵ Apatziro pinintaa-waetaka, tee pikenkishiryaa-kotziri itsipa, apatziro pikimo-shire-wentakiro powaahawo. Pikimitakari piratsi iwathan-teetziri, aririka ikyeetaki kameetha, ikantaki ashitariri: “Jame owamayiri nopira, wathataki kameetha.” Ari ikimiteemiri Tajorentsi. ⁶ Powashironkaa-yitakiri kameetha-shireri, roojatzi ikamanta-yitakari, tee piñaawityaari ipiyako-wentyaa.

Pamawewaenitee, pamana-yiteeya

⁷ Noyemijantzín-karite-paeni, pamawewaenite poyaawentyaari ipiye Awinkatharite. Pikimityaari pankiwae-rintzi, amawewaetaniri irika royaawentawo inkani oparya-kote iwankiri iñaantyaawori okithokite. ⁸ Ari pikimityaari eeroka, pawewaetanite poyaawentyaa. Kijokiro powanakiri, tema eero ojamanitzi ipokantee-yaari Awinkatharite.

⁹Noyemijantzin-karite-paeni, rootaki eero pikanta-kowaetantari itsipa-paeni. Tema pokimatee amina-koteemini pantakiri eeroka.

¹⁰Pikenkishiryaa-koteri Kamantan-taniri paerani. Tajorentsi otyaanta-kiriri ikenkithata-koyiteeri. Roo kanteencha osheki ikemaatsi-waeyitakawo rirori ramaweyitakiro. Ari pikimi-yitee-yaari eejatzi eeroka.^e ¹¹Tema aeyiteeri “kimoshireri” irika-paeni atsipeta-kawori ikemaatsi-waeta. Piyota-kotziri awaejatziteni Job, ramaweyitakiro. Piyotzi-teeyani jempe ikanteeri retakotaari Tajorentsi. Tema Tajorentsi, riitaki neshironkatan-taniri, kaminthaan-taniri.

¹²Noyemijantzin-karite-paeni, iroka kowaperota-chari: Otzimi-rika pikenkithata-koteri, eero pipaeryaa-shiwaetari Inkite-jatzi eejatzi jaawiki-jato. Kyaari-pero-rika pantero pikantziri, pikante: “¡Ari!” Rooma eerorika pantziro, pikante: “¡Eero!” Amine rowajankitee-tzimi-kari.

¹³Piñaa-karika okantzimo-shireta-waetemi, pamaniri Tajorentsi. Rooma pikimo-shireta-waete-rika, pomampaa-wentyaari Tajorentsi.

¹⁴Pimantsiya-waetzi-rika, pikaema-kaanteri reewarite-paeni kemijantzinkari ipoki ramana-kotemi, opoñaashitya itziritan-temiri yeenkantsi ikowa-koteri Tajorentsi.^f ¹⁵Tema aririka ramana-kotantakyaa awentaa-perotariri Tajorentsi, aritaki retsiyata-kota-kahaemi. Rootakirika kantakaan-tzirori pikaaripero-shireta-waetzi pimantsiyatan-takari, ari ipeyakoe-teemiro eejatzi. ¹⁶Powaryaa-shiretziri-kari pisheninka, pikanteeri: “Pipeyakoteena.” Pamaneeeri Tajorentsi, pikanteri: “Ashitanari, petsiyata-kota-kaayiteeri mantsiya-yitatsiri.” Tema aririka ramana-kotantyaa kameetha-shireri, rantayitziniri ikowako-yitziriri. ¹⁷Tema atziri irika paerani Elías, roshiya-yitee akantayita aaka awathaki. Roo kanteencha ikemijantakiri kameetha Tajorentsi. Ikowa-kotakiri eero oparyanta inkani. Mataka, awijaki mawa ojarentsi tee oparyee. ¹⁸Opoñaashita rapiiteero ikowa-koteeri, roojatzi oparyan-taari inkani. Shookayitaneer pankirentsi.

¹⁹Noyemijantzin-karite-paeni, aririka pikemijanta-kahaeri ikaatzi ookawi-taawori rooperota-tsiri, ²⁰powawijaa-koteeri ikaaripero-shire-witaka. Jatawitaa sharinkaweniki aririka ikamaemi. Maperowitaka ikaaripero-shire-witaka, roo kanteencha ikemijantee, ipeyakoteeniri Tajorentsi maawoeni, eero ikenkishiryaa-kotaawo.

---

^e 5.10 otyaanta-kiriri = waerontsi   ^f 5.14 ikowa-koteri = waerontsi